

H6R MALAKIA (Mal.) Minun enkelini. Johdanto Malakian kirjaan

6 HEPREA, JEESUS-KIELI, <https://www.gen.fi/h6.html>

H6R VT:N KIRJAT, <https://www.gen.fi/h6r.html>

H6R Malakia (Mal.) Minun enkelini. Johdanto Malakian kirjaan

<https://www.gen.fi/h6r-26-mal.html>

SISÄLLYSLUETTELO

1. Paikka Raamatun kaanonissa
2. Kirjoitusaika
3. Malakia, minun enkelini
4. Näin sanoo Herra
5. Malakian kirjan rakenne
Ekskurssi: Raamatun keskus Psalmi 118

1. PAIKKA RAAMATUN KAANONISSA

Kirkkoisä Hieronymuksen (s. noin 347, k. 420) kääntämässä latinankielisessä Vulgata-raamatusta ns. pienet profeetat (12 kirjaa Hooseasta Malakiaan) oli sijoitettu VT:n loppuun. Siten Malakia tuli koko VT:n viimeiseksi kirjaksi. Länsimaiset raamatunkäännökset seuraavat tätä Vulgatan järjestystä, niin myös kaikki suomalaiset raamatunkäännökset.

vulgatus [-gā-] adj. yleisesti tunnettu, tavallisesti käytetty, levinnyt
vulgo v. tehdä yleiseksi, tunnetuksi, tavalliseksi
vulgaris [-gā-] adj. yleinen, tunnettu, tavallinen

Heprealaisessa Raamatusta, josta Hieronymus VT:n käänsi, profeettakirjojen jälkeen ovat vielä Kirjoitukset (hepr. Ktuvim), joihin kuuluvat runollisten kirjojen (Psalmi, Job, Sananlaskut, Saarnaaja, Laulujen laulu, Valitusvirret) lisäksi myös useita historiallisia kirjoja (Ruut, Ester, Daniel, Esra, Nehemia, Aikakirjat).

כְּתוּבִים כְּתוּבִים

Kreikankielisessä VT:ssa eli Septuagintassa (LXX) VT:n profeettakirjat ovat yleensä viimeisenä, mutta ns. pienet profeetat ovat ensin, ja viimeisenä ovat Jesaja, Jeremia, Valitusvirret ja Hesekiel. Maailman ensimmäinen koko Raamatun käännös eli syyriankielinen Peshitta seuraa Septuagintaa, tosin sillä erotuksella, että Hesekielin kirjan jälkeen on vielä Danielin kirja. Syyrian kieli on yksi Vapahtajamme äidinkielen aramean murteista.

Vulgatan järjestys näyttää olevan Pyhän Hengen johtama. (Katso Ekskurssi: Raamatun keskus.) Vulgata ja sen lukujakoa seuraavat vanha Biblia sekä KR33 jakavat Malakian kirjan neljään lukuun. Sen sijaan Heprealaisessa Raamatussa sekä sitä seuraavassa KR92:ssa on vain kolme lukua. Seuraavassa annetaan jaemerkinnot KR33:n mukaan [hakasuluissa KR92]. Malakian kirja päättyy sanoihin:

5 Katso, minä lähetän teille profeetta Elian, ennen kuin tulee Herran päivä, se suuri ja pelättävä.

6 Hän on kääntävä jälleen isien sydämet lasten puoleen ja lasten sydämet heidän isiensä puoleen, etten minä tulisi ja löisi maata, vihkisi sitä tuhon omaksi. (KR33 Mal. 4:5–6 [KR92 Mal. 3:23–24])

UT alkaa juuri tästä uudesta Eliasta eli Johannes Kastajasta. Siten muodostuu silta ja suora jatkumo Vanhasta testamentista Uuteen liittoon.

11 [Opetuslapset] kysyivät [Jeesukselta]: "Kirjanoppineet sanovat, että Elian on tultava ensin?"

12 Niin hän sanoi heille: "Elia tosin tulee ensin ja asettaa kaikki kohdalleen. Mutta kuinka sitten on kirjoitettu Ihmisen Pojasta, että hän on paljon kärsivä ja tuleva halveksituksi?"

13 Mutta minä sanon teille: Elia onkin tullut, ja he tekivät hänelle, mitä tahtoivat, niin kuin hänestä on kirjoitettu." (Mark. 9:11–13)

2. KIRJOITUSAIKA

Malakian kirja on kirjoitettu toisen temppelin eli ns. Serubbabelin temppelin vihkimisen (516/515 eKr.) jälkeen. Temppelipalvelus oli jo ehtinyt muuttua ulkokultaiseksi muotomenoksi. Niin pappien kuin kansankin sydän oli kaukana Jumalasta. Ensimmäisessä luvussa mainittu maaherra eli käskynhaltija (pecha) liittyy persialaisaikaan (538–330 eKr.).

פְּתַח פֶּחָה

8 Kun te tuotte uhriksi sokean eläimen, niin se muka ei ole paha! Ja kun tuotte ontuvan ja sairaan, niin se muka ei ole paha! Vie se maaherrallesi: mielistyykö hän sinuun, ja onko hän sinulle suosiollinen? sanoo Herra Sebaot. (Mal. 1:8)

Esaun eli Edomin kansaa kohdannut onnettomuus (Mal. 1:2–5) viitanee nabatealaisiin, jotka pakottivat 400-luvulla edomilaiset jättämään vanhat kotiseutunsa ja siirtymään lännemmäs.

- 1 Ennustus, Herran sana Israelille, Malakian kautta.
- 2 Minä olen teitä rakastanut, sanoo Herra. Mutta te sanotte: "Missä sinä olet osoittanut rakkautesi meihin?" Eikö Esau ollut Jaakobin veli, sanoo Herra, ja Jaakobia minä rakastin,
- 3 mutta Esauta minä vihasin; ja minä tein hänen vuorensa autioiksi ja annoin hänen perintöosansa erämaan aavikkosusille.
- 4 Jos Edom sanoo: "Me olemme ruhjotut, mutta me rakennamme rauniot jälleen", niin Herra Sebaot sanoo näin: He rakentakoot, mutta minä revin maahan; ja heidän nimensä olkoon: "jumalattomuuden maa" ja "kansa, johon Herra on vihastunut iankaikkisesti".
- 5 Teidän silmänne saavat nähdä sen, ja te sanotte: "Herra on suuri Israelin rajojen ulkopuolellakin." (Mal. 1:1–5)

Malakian kirjan kirjoitusaika näyttäisi olevan 400-luvulla eKr.

3. MALAKIA, MINUN ENKELINI

Profeetta Malakiaa ei mainita muualla Raamatussa. Itse kirjassakaan profeettaa ei esitellä. Juutalaisen perimätiedon mukaan kirjoittaja olisi ollut 400-luvulla vaikuttanut pappi Esra. On mahdollista, että profeetan nimi liittyy kolmannen luvun alkuun: "Minä lähetän sanansaattajani" (mal'achi). Kohta voitaisiin myös siis kääntää: "Katso, minä lähetän Malakian, ja hän on valmistava tien minun eteeni."

מְלַאכִי מְלַאכִי

Malakia-nimeä ei käytetä muualla VT:ssa. Malakia lieneekin nimimerkki, joka siirtää huomion kirjoittajasta itse viestiin. Jos postinkantaja tuo sinulle arvokirjeen, niin et kaikei ala selvittää postinkantajan elämänhistoriaa, vaan otat lähetyksen vastaan ja keskityt sen tutkimiseen.

Malakia-nimi on siis Jumalan pyhää kieltä hepreaa ja tarkoittaa "minun enkelini" eli "minun sanansaattajani". Heprean enkeli-sana (mal'ach) johtuu lähettää-juuresta (la'ach). Kirjaimellisesti Malakian nimi tarkoittaa "minun lähettilääni". Samasta juuresta johtuu myös heprean sana "työ, tehtävä, ammatti, jumalanpalvelustehtävä" (melacha). Syvimmältään työssämme ja kutsumuksessamme on aina kysymys siitä, että Herra on meidät siihen lähettänyt. Oikein ymmärrettynä jokainen kristitty on kutsuttu "lähetystyöntekijäksi" eli lähetetty tekemään työtä.

מְלַאכִי מְלַאכִי

לְאָךְ לַאֲדָה מְלָאֲכָה מְלָאֲכָה

7 Sillä papin huulten on talletettava tieto, ja hänen suustansa etsitään opetus; sillä hän on Herran Sebaotin sanansaattaja (mal'ach Adonai Tsvaot). (Mal. 2:7)

מְלָאֲךְ-יְהוָה צְבָאוֹת מְלָאֲךְ יְהוָה צְבָאוֹת

1 Katso, minä lähetän sanansaattajani (mal'achi), ja hän on valmistava tien minun eteeni. Ja äkisti on tuleva temppeleensä Herra, jota te etsitte, ja Liiton Enkeli (mal'ach habrit), jota te halajatte. Katso, hän tulee, sanoo Herra Sebaot. (Mal. 3:1)

מְלָאֲכִי מְלָאֲכִי מְלָאֲךְ-הַבְּרִית מְלָאֲךְ הַבְּרִית

On huomattava, että Messiaasta, se on Jeesuksesta Kristuksesta, käytetään tässä jakeessa nimitystä "Liiton Enkeli". Muuallakin VT:ssa enkeli tarkoittaa useimmiten Kristusta, joka ilmestyi ihmisille enkelin hahmossa ennen ihmiseksi syntymistään (ns. pre-eksistentti Kristus). Jeesus itsekin puhuu monta kertaa siitä, miten hän on Isän lähettämä eli sananmukaisesti "Isän enkeli".

40 Joka ottaa luoksensa teidät, se ottaa luoksensa minut; ja joka ottaa minut luoksensa, ottaa luoksensa hänet, joka on minut lähettänyt. (Matt. 10:40)

17 Sillä Jumala ei lähettänyt Poikaansa maailmaan tuomitsemaan maailmaa, vaan sitä varten, että maailma hänen kauttansa pelastuisi. (Joh. 3:17)

14 Me olemme nähneet ja todistamme, että Isä on lähettänyt Poikansa maailman Vapahtajaksi. (1. Joh. 4:14)

Myös seurakunnan johtajaa ja opettajaa eli paimenta, kaitsijaa, kutsutaan Ilmestyskirjassa enkeliksi.

1 Kirjoita Efesoksen seurakunnan enkelille: "Näin sanoo hän, joka pitää niitä seitsemää tähteä oikeassa kädessään; hän, joka käyskentelee niiden seitsemän kultaisen lampunjalan keskellä." (Ilm. 2:1)

Yksi juutalais-seemiläinen raamatunselitystapa on ns. ensimmäisen esiintymän sääntö. Se kohta, missä heprean kielen sana esiintyy ensimmäistä kertaa Raamatussa (VT:ssa), antaa pohjan ja perusmerkityksen kaikille muille tuon sanan esiintymille.

Enkeli (hepr. mal'ach, kreik. ἄγγελος angelos) esiintyy VT:ssa 212 kertaa. Ensimmäisen kerran enkeli-sana mainitaan kertomuksessa, jossa Hagar pakenee emäntäänsä Saraita (1. Moos. 16:7). Tässäkin kohtaa "Herran enkeli" tarkoittaa itse Herraa, Vapahtajaamme. Huomaa erityisesti jae 10, jossa Herra sanoo tekevänsä Hagarin jälkeläisten luvun suureksi.

6 Abram sanoi Saraille: "Katso, orjattaresi on sinun vallassasi, tee hänelle, mitä tahdot". Niin Sarai kuritti häntä, ja hän pakeni hänen luotaan.

7 Herran enkeli (mal'ach) tapasi hänet vesilähteeltä erämaassa, sen lähteen luota, joka on Suurin tien varressa.

8 Hän sanoi: "Hagar, Sarain orjatar, mistä tulet ja mihin menet?" Hän vastasi: "Olen paossa emäntääni Saraita."

9 Herran enkeli sanoi hänelle: "Palaa emäntäsi luokse ja nöyryhä hänen kätensä alle."

10 Herran enkeli sanoi hänelle: "Minä teen sinun jälkeläistesi luvun niin suureksi, ettei heitä voida lukea heidän paljoutensa tähden."

11 Vielä Herran enkeli puhui hänelle: "Katso, sinä olet raskaana ja synnytät pojan ja kutsut hänet Ismaeliksi, sillä Herra on kuullut sinun hätäsi."

12 Hänestä tulee mies kuin villiaasi: hänen kätensä on kaikkia vastaan, ja kaikkien käsi on häntä vastaan, ja hän on kaikkien veljiensä niskassa."

13 Hagar nimitti Herraa, joka oli häntä puhutellut, nimellä: "Sinä olet ilmestyksen Jumala." Sillä hän sanoi: "Olenko minä tässä vilaukselta saanut nähdä hänet, joka minut näkee?"

14 Sen tähden kutsutaan kaivoa nimellä Lahai-Roin kaivo; se on Kadesin ja Beredin välillä. (1. Moos. 16:6–14)

Muita VT:n kohtia, joissa enkeli-sana tarkoittaa Herraamme:

23 Sillä minun enkelini (mal'achi) käy sinun edelläsi ja johdattaa sinut amorilaisten, heettiläisten, perissiläisten, kanaanilaisten, hivviläisten ja jebusilaisten maahan, ja minä hävitän heidät. (2. Moos. 23:23)

10 Abraham ojensi kätensä ja tarttui veitseen teurastaakseen poikansa.

11 Silloin Herran enkeli huusi hänelle taivaasta sanoen: "Abraham, Abraham!" Hän vastasi: "Tässä olen."

12 Niin hän sanoi: "Älä satuta kättäsi poikaan äläkä tee hänelle mitään, sillä nyt minä tiedän, että sinä pelkää Jumalaa, kun et kieltänyt minulta ainoaa poikaasi."

13 Niin Abraham nosti silmänsä ja huomasi takanansa pässin, joka oli sarvistaan takertunut pensaikkoon. Abraham meni, otti pässin ja uhrasi sen polttouhriksi poikansa sijasta.

14 Abraham pani sen paikan nimeksi "Herra näkee". Niinpä vielä tänä päivänä sanotaan: "Vuorella, missä Herra ilmestyy."

15 Herran enkeli huusi Abrahamille toisen kerran taivaasta

16 ja sanoi: "Minä vannon itse kauttani, sanoo Herra: Sen tähden että tämän teit etkä kieltänyt minulta ainoaa poikaasi,

17 minä runsaasti siunaan sinua ja teen sinun jälkeläistesi luvun paljoksi kuin taivaan tähdet ja hiekka, joka on meren rannalla, ja sinun jälkeläisesi valtaavat vihollistensa portit.

18 Sinun siemenessäsi tulevat siunatuiksi kaikki kansakunnat maan päällä, sen tähden että olit minun äänelleni kuuliainen."

(1. Moos. 22:10–18)

1 Mooses kaitsi appensa Jetron, Midianin papin, lampaita. Kun hän kerran ajoi lampaita erämaan tuolle puolen, tuli hän Jumalan vuoren, Horebin, juurelle.

2 Silloin Herran enkeli ilmestyi hänelle tulen liekissä keskellä orjantappurapensasta; hän näki, että pensas paloi ilmituleessa, mutta pensas ei kuitenkaan kulunut.

3 Niin Mooses sanoi: "Minä käyn tuonne ja katson tätä suurta näkyä, miksi pensas ei pala poroksi."

4 Kun Herra näki hänen tulevan katsomaan, huusi hän, Jumala, hänelle pensaasta ja sanoi: "Mooses, Mooses!" Hän vastasi: "Tässä olen." (2. Moos. 3:1–4)

9 Kaikissa heidän ahdistuksissansa oli hänelläkin ahdistus, ja hänen Kasvojensa Enkeli (mal'ach panav) vapahti heidät. Rakkaudessaan ja sääliväisyydessään hän lunasti heidät, nosti heitä ja kantoi heitä kaikkina muinaisina päivinä. (Jes. 63:9)

מְלַאכֵי-פָּנָיו מְלַאךְ פָּנָיו

4. NÄIN SANOO HERRA

Malakian kirjassa toistuvat 26 kertaa sanat "(Näin) sanoo Herra", "Herran sana tuli" jne. Kysymys on Jumalan auktoritatiivisesta ilmoituspuheesta. Tämä Israelin Pyhän ilmoitus vaikenä Malakian jälkeen yli 400 vuodeksi, kunnes Johannes Kastaja ja Vapahtajamme Herra Jeesus Kristus apostoleineen toivat Uuden liiton kautta julki Jumalan iankaikkisen pelastussuunnitelman täyttymyksen. Luku 26 on juutalaisuudessa merkittävä: Se on VT:n pyhimmän nimen, Jahven (יהוה) gematrinen lukuarvo.

Juutalaisten rabbiin opetusten mukaan Malakian kirja on "profeettojen sinetti" eli kirjoitusten sulkija. Malakian jälkeen ei Jumalan valitun kansan keskellä 400 vuoteen esiintynyt profeettoja, ennen kuin Uuden liiton kynnyksellä: Johannes Kastaja oli Vanhan liiton viimeinen ja suurin profeetta. Malakian ja Johannes Kastajan parannussaarna ovat hyvin samankaltaiset. Johannes jatkoi siitä, mihin Malakia oli satoja vuosia aiemmin aloittanut.

5. MALAKIAN KIRJAN RAKENNE

Malakian kirja etenee kaavamaisesti Herran ja kansan välisen keskustelun kautta. Ensin on lyhyt Jumalan sana, jonka kansa kiistää ja torjuu. Sen jälkeen seuraa varsinainen Jumalan ilmoitus.

1. Jumalan rakkaus Israelia kohtaan (Mal. 1:2–5)
2. Ulkokultaisen ja tekopyhän uhrikultin tuomitseminen (Mal. 1:6–2:9)
3. Seka-avioliittojen ja avioerojen tuomitseminen (Mal. 2:10–16)
4. Tuomion Jumala (Mal. 2:17–3:5)
5. Kymmenykset (Mal. 3:6–12)
6. Kehotus uskollisuuteen (Mal. 3:13–4:3 [Mal. 3:13–21])
7. Elian lähettäminen (Mal. 4:4–6 [Mal. 3:22–24])

Viimeinen eli seitsemäs kohta Eliasta on samalla koko 12 profeetan kirjan loppusana. Heprealaisessa Raamatussa 12 ns. pientä profeettaa olivat yhdessä kirjakäärössä.

EKSKURSSI: RAAMATUN KESKUS PSALMI 118

Psalmi 118 on koko Raamatun keskus. Latinankielisen Vulgatan mukaan järjestetyssä Raamatussa, sekä VT että UT yhteen laskien, on kaikkiaan 1189 lukua. Psalmi 118 on näistä keskimmäisin: sitä ennen on 594 lukua ja sen jälkeen 594 lukua.

Varmuuden vuoksi Raamatun kirjoittamista johtanut ja kokoonpanoa ohjannut Pyhä Henki on vielä naulannut tämän keskuskohdan kiinni siten, että Psalmia 118 edeltää Raamatun lyhyin luku, Psalmi 117, jossa on vain kaksi jaetta. Keskusluvun, Psalmin 118, jälkeen on puolestaan Raamatun pisin luku, Psalmi 119, jossa on peräti 176 jaetta (alfabeettinen psalmi, 22 kirjainta x 8 jaetta).

Eikä tässä kaikki: Kun tutkimme, mikä on Raamatun keskimmäisin jae, niin sekin löytyy juuri tästä samasta Psalmista 118. Kun lasketaan yhteen keskuslukua edeltävät luvut (594) ja keskusluvun jälkeiset luvut (594), niin saadaan summaksi luku 1188. Siinä on samalla ilmoitettu myös Raamatun keskimmäisin jae, joka on Psalmi 118:8. Jumala on asettanut ilmoituksensa keskukseksi seuraavat sanat:

8 Parempi on luottaa Herraan kuin turvata ihmisiin. (Ps. 118:8)